

Погоджено
заступник Міністра
Освіти і науки України –

А. С. Тевко

Затверджено
В.о. ректора Ніжинського
державного університету
імені Миколи Гоголя

О.Д. Бойко

Положення про облікову політику Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

1. Облікова політика Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя визначає методи оцінки, обліку, процедури та основні принципи бухгалтерського обліку і фінансової звітності, визначені Законом України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.
2. Ніжинський університет веде бухгалтерський облік та складає фінансову і бюджетну звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, а також інших нормативно-правових актів, щодо ведення бухгалтерського обліку.
3. Обрана, затверджена наказом ректора та погоджена відповідно до законодавства облікова політика застосовується постійно (із року в рік). Зміни до облікової політики вносяться лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі та обов'язково обґрунтовуються і розкриваються у фінансовій та бюджетній звітності. У разі зміни облікової політики на протязі бюджетного року, всі господарські операції у бухгалтерському обліку, що відбулися до її зміни, приводяться у відповідність до нових методичних засад.
4. Одиниця обліку основних засобів (одиниця, група, вид)

Якщо об'єкт основних засобів складається із частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна із цих частин визнається в обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Якщо об'єкт основних засобів складається з різних компонентів, які мають різні строки корисного використання (експлуатації) або надають економічні вигоди суб'єкту державного сектора, слід розподілити сукупні витрати на придбання (створення) цього об'єкта за його компонентами з окремим обліком кожного компонента, незалежно від алгоритму його надходження (придбання за плату, безоплатне

отримання тощо).

Усі складові, що входять до цілісного майнового комплексу, за наявності первинних документів та при можливості визначення кожного, обліковуються як окремі інвентарні об'єкти.

У разі придбання (отримання) об'єкта, який складається із частин, різних компонентів у розпорядчому документі університету при їх введенні в експлуатацію слід зазначати його склад, строки корисного використання, розмір первісної (за наявності достовірної інформації) та ліквідаційної вартості (у разі її визначення) кожної складової такого об'єкта.

5. Первісна вартість об'єкта основних засобів

Первісна вартість об'єкта основних засобів або його частин (складових, компонентів) формується у бухгалтерському обліку як за рахунок капітальних витрат, що сплачуються постачальникам активів та підрядникам за виконання робіт, так і за рахунок поточних витрат (реєстраційні збори, державне мито, ввізне мито, транспортні витрати та інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для експлуатації). Облік таких витрат до введення об'єкта в експлуатацію ведеться на відповідних субрахунках рахунка 14 «Незавершені капітальні інвестиції в необоротні активи».

Первісною вартістю основних засобів, отриманих безоплатно від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектора) є вартість, визначена достовірно в первинних документах, з урахуванням витрат, передбачених для встановлення первісної вартості у разі придбання основних засобів за плату.

У виняткових випадках (при встановленні лишків, інших непередбачених законодавством про благодійництво умов отримання матеріальних цінностей), у разі відсутності первинних документів, первісна вартість визначається на рівні справедливої вартості відповідно до законодавства.

За цих обставин, якщо немає обмежень у здійсненні видатків по визначенню справедливої вартості основних засобів відповідно до законодавства, джерелом для їх здійснення можуть бути власні надходження навчального закладу, бюджетної установи, відокремленого структурного підрозділу затверджені у спеціальному фонді відповідного бюджету за відповідною бюджетною програмою. Зазначена норма щодо облікової оцінки визначається в розпорядчому документі про облікову політику університету.

6. Критерії визнання основних засобів, їх класифікація (підгрупи, групи) об'єктів основних засобів, визначення подібних.

Університет яким за галузевим профілем діяльності законодавчо передбачено систематичне та обов'язкове застосування білизни,

постільних речей, одягу та взуття, відносять їх у підгрупу «Білизна, постільні речі, одяг та взуття» групи «Інші необоротні матеріальні активи» та ведуть бухгалтерський облік на субрахунках 114 «Білизна, постільні речі, одяг та взуття» з виділенням в окремі групи

Усі інші необоротні матеріальні активи ведуться на субрахунку 113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи».

7. Собівартість виробництва (створення) об'єкта основних засобів

Собівартість виробництва (створення) об'єкта основних засобів, виробленого (створеного) визначається виходячи з переліку і складу статей калькулювання, з урахуванням тих витрат, що передбачені при формуванні первісної вартості об'єкта у разі придбання за плату, відповідно до норми НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» та інших нормативно-правових актів, які визначаються в розпорядчому документі про облікову політику.

8. Нарахування амортизації основних засобів

Нарахування амортизації основних засобів здійснюється на річну дату балансу прямолінійним методом протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів.

9. Строк корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів

При визнанні об'єкта активом, тобто введення його в експлуатацію застосовуються Типові строки корисного використання основних засобів суб'єктів державного сектора, які визначені в додатку 1 до Методичних рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектора, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11.

За тими об'єктами основних засобів, щодо яких:

- не визначено типових строків корисного використання, строки встановлюються комісією університету при введенні основних засобів в експлуатацію на підставі виключно професійного судження фахівців комісії;
- відбулося поліпшення (зокрема, здійснення реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання) або зменшення відновлення корисності об'єкта, переоцінка, отримання безоплатно тощо - типові строки корисного використання (експлуатації) переглядаються комісією університету залежно від підстав, або у бік збільшення, або у бік зменшення.

10. Ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів

Ліквідаційна вартість визначається комісією, створеною наказом ректора університету, якщо залишкова вартість об'єкта основних засобів дорівнює нулю, але об'єкт ще придатний до експлуатації та

використовується.

При цьому, на визначену ліквідаційну вартість об'єкта основних засобів збільшується його первинна (переоцінена) вартість і фонд у необоротних активах.

Якщо об'єкт основних засобів містить дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, то його ліквідаційна вартість не може бути нижчою за вартість дорогоцінних металів за вирахуванням витрат, пов'язаних із заходами їх переробки, тощо.

11. Переоцінка основних засобів

Переоцінка основних засобів проводиться на річну дату балансу за рішенням ректора Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя погодженого з Міністерством освіти і науки, за наявності таких законних підстав:

- затверджених у кошторисі бюджетних асигнувань для здійснення заходів щодо переоцінки основних засобів для встановлення справедливої вартості;
- звіту про оцінку майна, виконаного суб'єктом оціночної діяльності, або акта оцінки майна, наданого органами державної влади або місцевого самоврядування;
- перевищення порога суттєвості - відхилення залишкової вартості об'єкта основних засобів на 10 % і більше від його справедливої вартості.

Комісія навчального університету за наявності вищезазначених підстав проводить переоцінку групи основних засобів відповідно до норм НП(С)БОДС 121 «Основні засоби».

Індексація основних засобів житлового фонду, які прийнято в експлуатацію, здійснюється щорічно відповідно до вимог нормативно-правових актів для приведення балансової вартості об'єктів існуючого житлового фонду у відповідність з фактичною вартістю будівництва житла шляхом застосування індексів вартості житла залежно від строків введення об'єктів в експлуатацію.

12. Об'єкти необоротних активів, що придбаваються для подальшого розподілу, передачі, продажу

Об'єкти необоротних активів, які первісно отримуються університетом у цілях подальшого перерозподілу, передачі, продажу і не будуть використовуватися в діяльності університету, не визнаються активами і відображаються в бухгалтерському обліку як запаси незалежно від вартості. Об'єкти необоротних активів стають активами на дату, коли щодо таких активів дотримуються всі умови визнання:

- існує ймовірність отримання економічних вигід, пов'язаних із використанням об'єкта, та/або він має потенціал корисності для суспільства;
- вартість об'єкта може бути визначена.

13. Особливості визнання нематеріальних активів

Загальними критеріями визнання нематеріальних активів в бухгалтерському обліку є умови, які одночасно повинні виконуватися, а саме:

- ідентифікація (існує можливість відокремити від суб'єкта господарювання для продажу, передачі, ліцензування, здачі в оренду або обміну окремо чи разом із відповідним контрактом, активом або зобов'язанням, або виникає в результаті договірних чи інших юридичних прав, незалежно від того, чи можуть такі права бути передані або відокремлені від суб'єкта господарювання);
- імовірність отримання вигід (майбутні економічні вигоди та/або потенціал корисності);
- достовірно визначена вартість;
- немонетарність (не відноситься до грошей та їх еквівалентів);
- відсутність матеріальної форми.

Не відносяться до витрат на придбання (створення) нематеріальних активів заплановані та здійснені видатки у звітному періоді на:

- дослідження (діяльність, яка проводиться уперше з метою отримання нових знань; пошук та застосування винаходів; пошук альтернативних матеріалів, продуктів, процесів систем і послуг тощо);
- підготовку та перепідготовку кадрів;
- створення, реорганізацію та переміщення суб'єкта або його частини.

Витрати на розробку (застосування результатів досліджень та інших знань для планування і проектування нових або значно вдосконалених матеріалів, приладів, продуктів, процесів, систем або послуг до початку їх серійного виробництва чи використання, передачі в концесію, продажу) визнаються нематеріальними активами за наявності затверджених бюджетних асигнувань на відповідні цілі, які передбачають видатки, зокрема, на доведення об'єкта розробки до стану, в якому він придатний для реалізації або використання, продажу як активу (наявність активного ринку для нематеріальних активів або продукції, виготовленої з його використанням, інша корисність).

Відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій, пов'язаних із придбанням (створенням) нематеріальних активів, є наслідком управлінських рішень із забезпечення бюджетного процесу і має відповідати за змістом усім попереднім заходам бюджетного процесу (планування, виконання кошторису, досягнутим результатам, підтвердженням первинними документами).

14. Переоцінка нематеріальних активів

Переоцінка нематеріальних активів проводиться лише за тими об'єктами і в разі, якщо для них існує активний ринок та є можливість посилення на ціни цього ринку при визначенні справедливої вартості

активу.

Переоцінка окремого об'єкта нематеріальних активів проводиться на річну дату балансу за рішенням ректора університету погодженого з Міністерством освіти і науки, за наявності таких законних підстав:

- затверджених у кошторисі бюджетних асигнувань для здійснення заходів щодо переоцінки нематеріальних активів для встановлення справедливої вартості;
- звіту про оцінку майна, виконаного суб'єктом оціночної діяльності, або акта оцінки майна, виконаного органами державної влади або місцевого самоврядування;
- перевищення порога суттєвості - відхилення залишкової вартості об'єкта нематеріальних активів на 10 % і більше від його справедливої вартості.

Комісія університету за наявності вищезазначених підстав проводить переоцінку окремого об'єкта нематеріальних активів, а також усіх інших активів, до яких належить цей нематеріальний актив, що входять до відповідної групи (крім тих, щодо яких не існує активного ринку і вартість якого відображається за його первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених втрат від зменшення його корисності).

15. Нарахування амортизації нематеріальних активів

Амортизація нематеріальних активів з визначенням строком корисного використання (експлуатації), крім права постійного користування земельною ділянкою, здійснюється протягом строку їх корисного використання (експлуатації), який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом та нараховується на річну дату балансу за прямолінійним методом.

Прийняття іншого рішення щодо звітних дат нарахування амортизації нематеріальних активів погоджується університетом з Міністерством освіти і науки та визначається в обліковій політиці.

16. Строк корисного використання (експлуатації) об'єкта нематеріальних активів

При визнанні об'єкта нематеріальних активів активом, (введення його в експлуатацію), застосовуються типові строки корисного використання (експлуатації), визначені в додатку 2 до Методичних рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектора, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11.

За тими об'єктами нематеріальних активів, для яких:

- не визначено типових строків корисного використання, строки встановлюються комісією університету при введенні нематеріальних активів в експлуатацію на підставі відповідних документів та професійного судження фахівців комісії. У разі зміни обставин (ознак)

щодо невизначеності строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів університету в кінці кожного бюджетного року оцінюється можливість його встановлення в наступному бюджетному році;

- відбулося поліпшення (удосконалення і підвищення можливостей нематеріальних активів) - університетом переглядаються або типові строки корисного використання (експлуатації), або індивідуальні;

- відбулося зменшення корисності об'єкта з невизначеним строком корисного використання - університетом оцінюються ознаки невизначеності обмеження строку їх корисного використання. За відсутності таких ознак установлюється строк корисного використання нематеріальних активів. У разі визначення університетом строків корисного використання нематеріальних активів, які відрізняються від типових, у розпорядчому документі про облікову політику наводиться відповідне обґрунтування такого рішення, яке погоджується з Міністерством освіти і науки.

17. Ліквідаційна вартість об'єкта нематеріальних активів

Ліквідаційна вартість об'єкта нематеріальних активів визначається у разі, якщо залишкова вартість нематеріальних активів, що мають активний ринок дорівнює нулю та продовжують використовуватись і очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці строку корисного використання цього об'єкта. В інших випадках ліквідаційна вартість об'єктів нематеріальних активів при введенні їх в експлуатацію не встановлюється і прирівнюється до нуля.

18. Бухгалтерський облік нематеріальних активів та відображення у фінансовій звітності

Для цілей бухгалтерського обліку застосовується класифікація нематеріальних активів за групами, визначеними НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи». Водночас, при відображенні господарських операцій у бухгалтерському обліку, пов'язаних із нематеріальними активами, застосовуються лише два субрахунки - 121 «Авторські та суміжні з ними права» та 122 «Інші нематеріальні активи», які призначено для відображення господарських операцій за 5 групами.

Для відображення всіх можливих господарських операцій та подій про наявність і рух нематеріальних активів у фінансовій та бюджетній звітності ректору університету надається право виходячи з вимог законодавства та професійного судження фахівців, і в межах установлених груп (підгруп), деталізувати кожний субрахунок нематеріальних активів для отримання та зведення (консолідації) необхідної звітної інформації, що розкриває їх особливість.

У пояснювальній записці до фінансової та бюджетної звітності за кожною групою нематеріальних активів, у тому числі щодо створених

нематеріальних активів, наводиться інформація, що розкриває їх особливості, визначені в розділі VII НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи».

19. Одиниця обліку запасів

Одиницею обліку запасів є:

- найменування;
- однорідна група (вид).

У залежності від виду запасів та з метою їх оптимального і достовірного обліку університетом визначається одиниця обліку запасів.

20. Облік транспортно-заготівельних витрат

Транспортно-заготівельні витрати університетом узагальнюються на окремому субрахунку обліку запасів. Метод «узагальнення транспортно-заготівельних витрат на окремому субрахунку з подальшим розподілом за середнім відсотком» передбачає, що транспортно-заготівельні витрати обліковуються на окремому субрахунку та списуються лише в момент вибуття запасів виходячи із середнього відсотка транспортно-заготівельних витрат. Отже, фактично транспортно-заготівельні витрати включаються не до первісної вартості кожної конкретної одиниці запасів, а до фактичної собівартості їх вибуття.

21. Оцінка вибуття запасів

За ідентифікованою собівартістю відповідної одиниці запасів оцінюється вибуття запасів:

- які надходять від головного розпорядника бюджетних коштів відповідно до законодавства (централізовані закупки);
- які надходять від замовника послуг і проектів.

За іншими одиницями обліку запасів рішення щодо оцінки вибуття запасів приймається університетом відповідно до вимог пункту 4 розділу IV НП(С)БОДС 123 «Запаси».

22. Періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів

Середньозважена собівартість запасів визначається щомісячно університетом відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси».

23. Малоцінні та швидкозношувані предмети, передані в експлуатацію

Організація оперативного кількісного обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів, які передано в експлуатацію, за місцями експлуатації і відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання визначається університетом.

24. Визнання доходів та витрат майбутніх періодів

Для узагальнення і накопичення в бухобліку інформації про здійсненні операції до Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Мінфіну від 26.06.2013 р. № 611, уведено нові субрахунки:

- 716 „Доходи майбутніх періодів”;
- 851 „Витрати майбутніх періодів”

На субрахунку 716 обліковуються доходи отримані розпорядником бюджетних коштів у звітному періоді, які підлягають включенню до доходів у майбутніх звітних періодах. До них відносяться:

- доходи у вигляді одержаних авансових платежів за здані в оренду основні засоби та інші необоротні активи (авансові орендні платежі);
- вартість передплати на газету, журнали, періодичні та довідкові видання;
- авансовий платіж із плати за навчання;
- абонентна плата за користування засобами зв'язку.

На субрахунку 851 ведеться облік здійснених у звітному періоді витрат, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах (сплачені авансом орендні платежі, передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання).

В.о. головного
бухгалтера

Захлинюк Т.Д.